Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de maximale uitrol van digitale meters**
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

De Vlaamse Regering wijzigt principieel haar Energiebesluit van 19 november 2010 met betrekking tot de uitrol van digitale meters. In uitvoering van het Regeerakkoord en in lijn met de Europese Richtlijn 2019/944 wordt bepaald dat de volledige uitrol van digitale meters voltrokken moet zijn op 1 juli 2029 en dat 80% van de meters geplaatst dient te worden tegen 31 december 2024. Uit een kostenbatenanalyse van 16 april 2020 uitgevoerd door VREG blijkt deze versnelde uitrol tot een hogere maatschappelijke winst te leiden. Bovendien wenst de Vlaamse Regering de baten van een digitale meter zo snel mogelijk aan alle Vlamingen aan te bieden. Daarnaast worden, op basis van opgedane ervaringen, nog enkele aanpassingen doorgevoerd die de uitrol efficiënter moet laten verlopen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

De beslissing van de Vlaamse Regering en deze bijhorende nota geven uitvoering aan bijlage II 'Slimmemetersystemen' van de Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (EMD-richtlijn).

Deze beslissing is een uitvoering van het Regeerakkoord 1.8.4 "Flexibel en slimmer Energiesysteem" dat stelt:

'Elektriciteitsproductie wordt onvoorspelbaarder en prijzen zullen nog sterker variëren doorheen de dag. Om alle burgers en ondernemingen de kans te geven in te spelen op lage en hoge prijsperiodes, mikken we op maximale uitrol en gebruik van de digitale meters tijdens de komende legislatuur. Dit geeft de kans aan leveranciers om nieuwe contractformules te ontwikkelen en aan marktpartijen om

vlot flexibiliteit te kunnen aanbieden. Heel wat technologieën zijn rijp voor grootschalige uitrol en kunnen dan ook gevaloriseerd worden na de plaatsing van een digitale meter.'

Ze kadert eveneens binnen operationele doelstelling 5.4. 'We zetten de uitrol van digitale meters verder en faciliteren het slimme gebruik van de data van de digitale meter' uit de beleidsnota energie 2019-2024.

'We evalueren de huidige planning voor de uitrol van digitale meters jaarlijks. We sturen bij waar nodig eventueel met bijkomende prioritaire doelgroepen. In lijn met de nieuwe Europese elektriciteitsrichtlijn nemen we de nodige acties voor een maximale uitrol en gebruik van de digitale meters tijdens deze legislatuur.'

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2020/145 van 4 mei 2020.

De Inspectie van Financiën verleende op 4 mei 2020 een ongunstig advies voor wat betreft de budgettaire weerslag van het voorstel. Het advies is als bijlage 2 toegevoegd en de opmerkingen worden hieronder besproken.

De Inspectie van Financiën heeft geen opmerkingen aangaande de wettelijkheid en regelmatigheid van het eigenlijk voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering. Ze wijst wel op een incoherentie in de cijfers met betrekking tot de maatschappelijke winst die in deze nota zijn opgenomen en deze die zijn opgenomen in het advies over de kostenbatenanalyse van de VREG. De nota werd op dit punt aangepast en in lijn gebracht met het advies.

De Inspectie van Financiën vraagt waarom in deze nota uitgegaan wordt van de plaatsing van 3.500.000 digitale elektriciteitsmeters en 2.200.000 digitale aardgasmeters terwijl uit de meest recente statistische informatie op de website Wonen Vlaanderen er 2.815.000 residentiële afnemers blijken te zijn in Vlaanderen. De bijkomende 700.000 meters zijn netgebruikers met een laagspanningsaansluiting < 56 kVA die geen residentiële afnemers zijn, zoals KMO's bijvoorbeeld waar ook digitale meters geïnstalleerd zullen worden.

De Inspectie van Financiën is van mening dat voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering een impact heeft op de begroting van de Vlaamse Overheid aangezien de daarin voorgestelde maatregelen ook een weerslag zullen hebben op de verwarmings- en airconditioningsinstallaties van de gebouwen van de Vlaamse Overheid.. In punt 3A wordt hier verder op ingegaan.

De Inspectie van Financiën stelt dat voorgesteld ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wel een impact heeft op de lokale besturen aangezien de lokale besturen verbonden zijn aan distributienetbeheerders, en daar inkomsten uit puren. Deze inkomsten kunnen, gezien de omvang van de investeringen, de komende periode lager liggen, wat een impact zal hebben op de begrotingen van bepaalde lokale besturen. Dit wordt behandeld in punt 3D verder in deze nota.

Het begrotingsakkoord werd verkregen op 25 mei 2020.

2. INHOUD

A. BELEIDSCONTEXT

Met het Decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet[1] dat op 5 juni 2019 in het Belgisch Staatsblad is verschenen, werd de basis gelegd voor de uitrol van digitale meters in Vlaanderen. In de uitrol werden de gevallen bepaald waarbij de netbeheerder met voorrang een digitale meter moet plaatsen bij netgebruikers met een laagspanningsaansluiting < 56 kVA:

1° bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie;
2° bij verplichte metervervanging;
3° bij installatie van nieuwe decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVa;
4° bij vervanging van bestaande actieve budgetmeters en plaatsing van nieuwe budgetmeters;
5° bij bestaande prosumenten;
6° bij vervanging van de meters die geplaatst werden in het proefproject slimme meters en in het proefproject digitale budgetmeter van de distributienetbeheerders;
7° op verzoek van de netgebruiker.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de uitrol van digitale meters[2] dat definitief werd goedgekeurd op 17 mei 2019 werd de uitrol verder gedetailleerd.

De uitrol startte vanaf 1 juli 2019 en moest door de netbeheerders zo worden uitgevoerd dat uiterlijk op 1 januari 2034 alle kleinverbruiksmeetinrichtingen over een digitale meter beschikken. Minstens een derde van het totale aantal te plaatsen digitale meters moest geplaatst worden tegen 1 januari 2024 en twee derde van het totale aantal te plaatsen digitale meters tegen 1 januari 2029.
Bestaande actieve budgetmeters en de meters die geplaatst of geactiveerd werden in het proefproject slimme meters en in het proefproject digitale budgetmeter van de distributienetbeheerders worden uiterlijk tegen 31 december 2021 vervangen door een digitale meter. Bij bestaande prosumenten worden de klassieke meters uiterlijk tegen 31 december 2022 vervangen door een digitale meter.

Wat betreft het tijdsschema voor de uitrol van de digitale meters in Vlaanderen, is het evenwel belangrijk om het nieuwe Europese beleidskader voor ogen te houden. Richtlijn 2009/72 zal tegen 1 januari 2021 opgeheven worden door Richtlijn 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (EMD-richtlijn)[3]. Die laatste is in werking sinds 4 juli 2019, terwijl het Vlaamse kader voor de uitrol van digitale meters al op 3 april 2019 was aangenomen in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, en moet (voor het merendeel van zijn bepalingen) tegen 31 december 2020 worden omgezet. Deze Europese bepalingen zullen worden omgezet in Vlaams recht in het Energiedecreet en het Energiebesluit. De Bijlage II van Richtlijn 2019/944 schetst de contouren van het tijdsschema die de lidstaten moeten opstellen voor wat de uitrol van de digitale meters betreft:

Onder voorbehoud van deze (kostenbaten)evaluatie stellen de lidstaten … een tijdschema van maximaal tien jaar op voor de invoering van slimme-metersystemen. Indien de ingebruikname van slimme-metersystemen positief wordt beoordeeld, wordt minstens 80 % van de eindafnemers voorzien van slimme meters binnen zeven jaar vanaf de datum van de positieve beoordeling of uiterlijk in 2024 voor die lidstaten die met de systematische invoering van slimme-metersystemen zijn gestart vóór 4 juli 2019.

[1] https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1270610
[2] VR 2019 1705 DOC.0732/2BIS
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32019L0944

Gezien de uitrol in Vlaanderen op 1 juli gestart is, moeten in uitvoering van Richtlijn 2019/944 ten laatste tegen het einde van het jaar 2024 minstens 80% van de digitale meters uitgerold zijn. Op 1 juli 2029 ten laatste zou dan vervolgens 100% uitgerold moeten zijn.

Uit een recent rapport[4] van de Europese Commissie blijkt dat meer dan de helft van de lidstaten een installatiegraad van 10% bereikt hebben voor slimme meters voor elektriciteit. Een andere opvallende vaststelling is dat nog maar weinig van de lidstaten die reeds eerder gestart waren met een uitrol en zich ertoe hadden verbonden een uitrol van 80% te realiseren tegen 2020, op schema zitten om die doelstelling te halen. Sommigen lidstaten verschuiven die doelstelling naar 2030. Zeven lidstaten hebben een uitrol van 80% bereikt zoals bijvoorbeeld Denemarken, of hebben zelfs hun grootschalige uitrol van digitale meters voor elektriciteit voltooid, zoals Estland (> 98% in 2017), Finland (100% 2013), Italië (95% in 2011), Malta ([80-85]% in 2014), Spanje (100% eind 2018) en Zweden (100% in 2009). Sommigen van hen zijn al bezig met de uitrol van de tweede generatie, zoals Italië, of plannen dit (bijvoorbeeld Finland en Zweden). In Vlaanderen bedraagt de installatiegraad eind april 2020 4,7%.

Op vraag van minister Zuhal Demir, heeft de VREG een actualisatie gemaakt van haar eerdere kosten-batenanalyse (KBA) voor de uitrol van digitale meters[5]. Hierbij werden twee uitrolscenario's onderzocht:

- Een uitrol van 80%, uiterlijk op 31 december 2024;
- Een volledige uitrol over een periode van 15 jaar, uiterlijk op 1 januari 2034.

B. WAAROM EEN VERSNELLING VAN DE UITROL NOODZAKELIJK IS

België, en dus ook Vlaanderen voor zijn bevoegdheden, moet de Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit tegen eind 2020 hebben omgezet. De Richtlijn bepaalt dat ten laatste tegen het einde van het jaar 2024 minstens 80% van de digitale meters uitgerold moet zijn. Op 1 juli 2029 ten laatste zou dan vervolgens 100% uitgerold moeten zijn.

De kosten-batenanalyse (KBA) voor een uitrol van 80% van de digitale meters in 2024 (cfr supra) resulteert in een maatschappelijke winst (netto contante waarde, NCW) die, afhankelijk van de hypothese over de installatiekost, ligt tussen +753 en +1022 miljoen euro. Bij een gemiddelde waarde van de installatiekost is het resultaat een maatschappelijke winst van +888 miljoen euro. Dit valt dus ongeveer even positief tot een heel stuk positiever uit in vergelijking met de KBA voor een uitrol over 15 jaar, waarvoor een waarde berekend werd van +768 miljoen euro. Een snellere uitrol is bij een dergelijke maatschappelijke winst dus duidelijk ook maatschappelijk een goede beslissing.

De baten van een digitale meter zijn velerlei en we wensen de baten die een digitale meter met zich meebrengt zo snel mogelijk aan te bieden aan alle Vlamingen. De digitale meter maakt het mogelijk om als eindafnemer op een efficiënte manier met je energiegebruik om te gaan, door middel van inzicht en gewaarwording van het energiegebruik via het webportaal van Fluvius of de lokale gebruikerspoorten enerzijds en een daaraan aangepast verbruik anderzijds. Consumenten zullen kunnen genieten van een verlaagde energiefactuur, als gevolg van:

- Een verhoogde energiebesparing omdat digitale meters hen inzicht geven in hun energiegebruik. Deze inzichten kunnen leiden tot een vermindering van energieconsumptie en tot cumulatieve besparingen van elektriciteit en gas over 30 jaar voor alle distributienetgebruikers van 2,4 miljard euro. Vanuit de invalshoek van een maatschappelijke kostenbaten-analyse leiden deze besparingen (positieve baten) echter ook tot minderinkomsten bij de distributienetbeheerder via de nettarieven, bij de overheid via heffingen en bij de leveranciers.
- Een factuur die over 30 jaar voor alle distributienetgebruikers cumulatief ruim 200 miljoen euro lager is vanwege een contract met dynamische prijzen. Op basis van het verwachtte totaal

[4] Benchmarking smart metering deployment in the EU-28 (https://op.europa.eu/s/n3PI)
[5] https://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2020-02.pdf

energiegebruik en het aanbod aan energie kan de energieprijs variëren per uur. Bij een contract met dergelijke dynamische prijzen, krijg je als consument de mogelijkheid om je energiegebruik te verschuiven naar momenten wanneer de prijs het laagst is.

De digitale meter is ook een cruciaal instrument om energiefraude te helpen voorkomen en detecteren. Energiefraude kan verschillende vormen aannemen, maar heeft steeds als gevolg dat andere energieconsumenten rechtstreeks (bijvoorbeeld bij aftapping van elektriciteit) of onrechtstreeks (bijvoorbeeld via ontdoken distributienettarieven of onrechtmatig verkregen groenestroomcertificaten) worden benadeeld. In sommige gevallen komt ook de eigen veiligheid of de veiligheid van anderen in het gedrang. De opbrengst door een betere detectie van energiefraude werd berekend op 600 miljoen euro.

Digitale meters maken geautomatiseerde meteruitlezing mogelijk, wat resulteert in operationele besparingen. Er is dan geen handmatige meteropneming door de netbeheerder meer nodig wat tot een besparing leidt van 550 miljoen euro. Ook zullen meterstanden minder gevoelig zijn voor administratieve fouten hetgeen tot minder klachten leidt. Een tariefwissel of een aanpassing van het toegangsvermogen is veel sneller gebeurd. Er zullen minder fouten gebeuren bij het doorgeven van meterstanden bij een verhuis of wissel van leverancier. Ook de problematiek van facturatie van energie die door een vorige huurder is verbruikt, behoort tot het verleden.

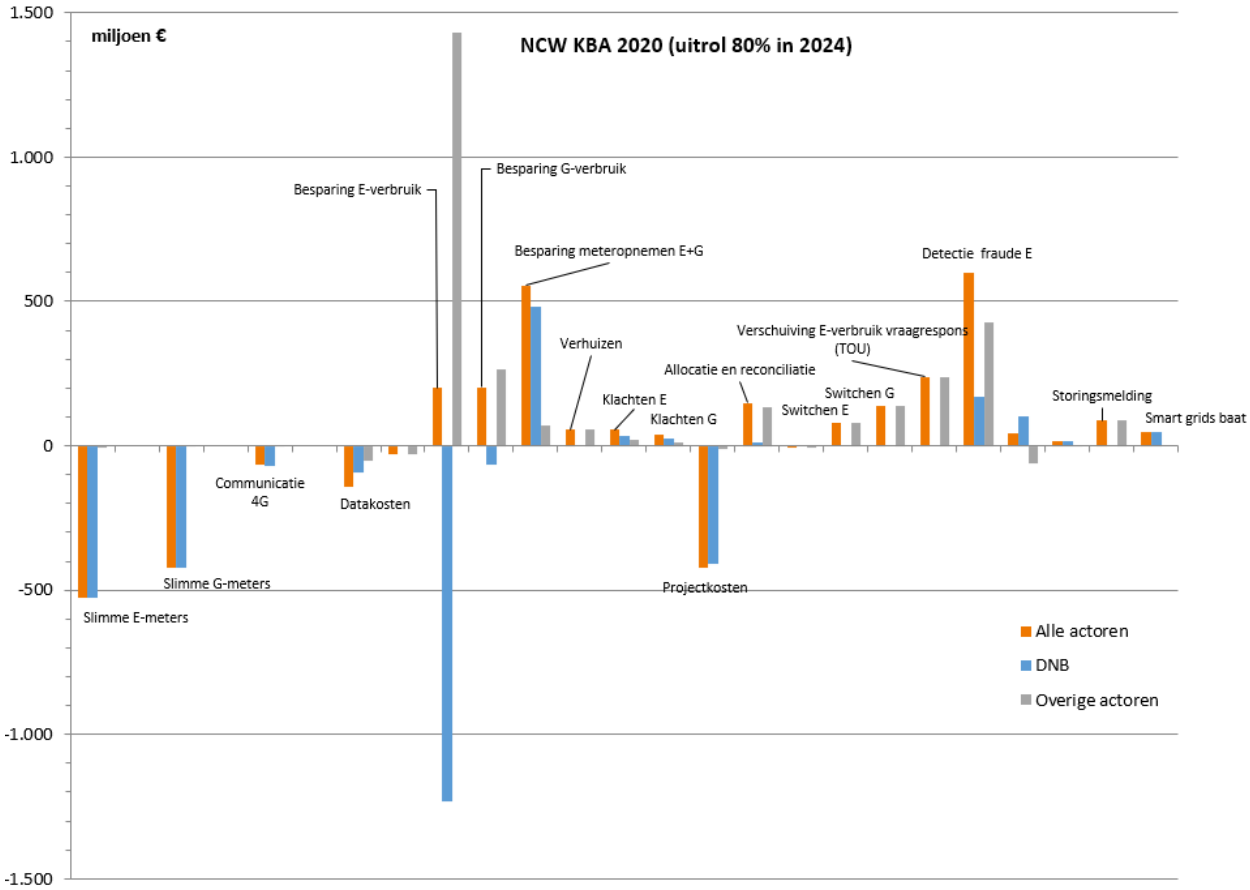

Overzicht van maatschappelijke winst (NCW) per kosten-baten post

De investering van enkel de digitale meters kost 385 miljoen euro[6]. De totale kost voor de netbeheerder voor een volledige uitrol inclusief digitale meters, plaatsingskosten, databeheersystemen en andere projectkosten maar ook minderinkomsten via het nettarief omwille van energiebesparing bedraagt over 30 jaar ongeveer 1,91 miljard euro. In deze netto kost zijn ook

[6] 3.500.000 digitale elektriciteitsmeters aan 55,7 euro/stuk en 2.200.000 digitale aardgasmeters aan 85,7 euro/stuk

de baten voor de netbeheerder (onder andere besparing op meteropnemers, betere detectie van fraude) reeds verrekend. De netbeheerder zal deze kost via de nettarieven bij de netgebruikers recupereren..

De grootste totale baten situeren zich volgens de KBA uiteindelijk bij de afnemers en worden over een looptijd van 30 jaar ingeschat op 2,3 miljard euro. Deze bestaan vooral uit een goedkopere energiefactuur dankzij energiebesparing.

.

Voor de gebruikers die er in slagen hun verbruik nog meer aan te passen, kan de besparing nog hoger zijn. De KBA veronderstelt immers voor een huishoudelijke gebruiker een elektriciteitsbesparing van 3,4% en een gasbesparing van 0% en voor een niet-huishoudelijke gebruiker een elektriciteitsbesparing van 1,27% en een gasbesparing van 2,8%.

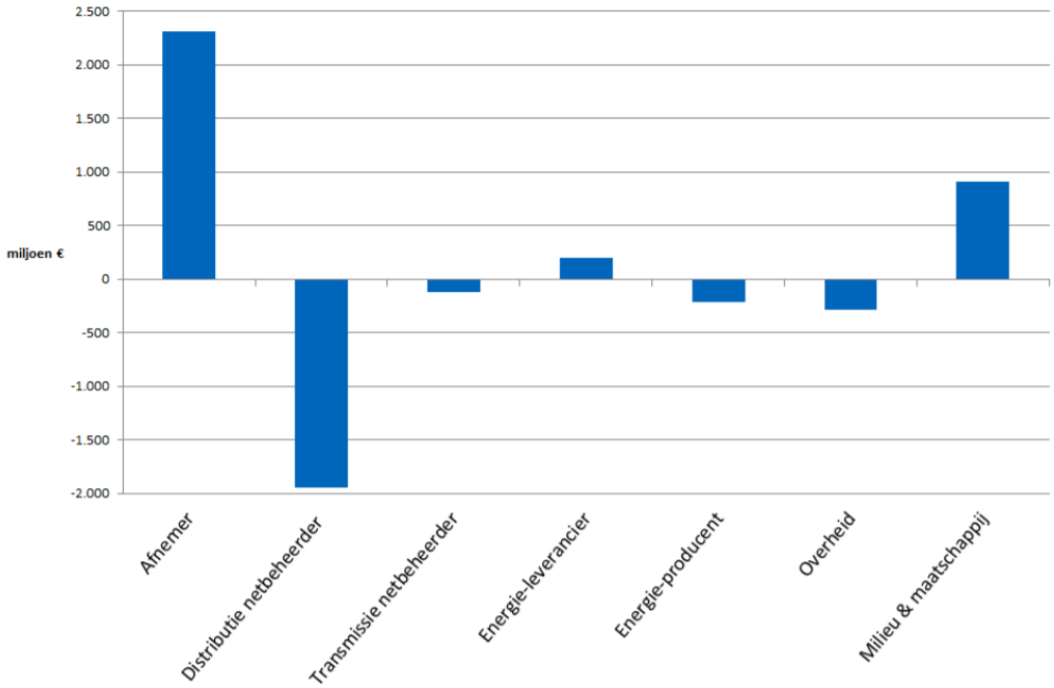

Overzicht van maatschappelijke winst (NCW) per actor voor een uitrol van 80% in 2024

De uitrol van de digitale meter is ook de cruciale basis voor de transitie naar het decentrale energiesysteem van de toekomst. De digitale meter faciliteert decentrale en lokale productie, flexibiliteit, opslag en het gebruik van elektrische voertuigen en warmtepompen. Zonder digitale meter is het veel moeilijker en soms onmogelijk om een hoger zelfverbruik, vraagsturing, dynamische prijzen en tijdsafhankelijke tarieven (bijvoorbeeld lager tarief bij een groot aanbod aan hernieuwbare energie en lage vraag naar elektriciteit en een hoger tarief bij een piekvraag aan elektriciteit) mogelijk te maken.

Consumenten en dienstverleners kunnen flexibiliteitsdiensten aanbieden, waardoor het voor verschillende actoren (bijv. netbeheerders, leveranciers, producenten) mogelijk wordt om hun werking en het onderhoud van hun activa te optimaliseren. Door een beter beheer heeft de netbeheerder minder netverliezen (hoeveelheid elektriciteit die onderweg van de bron naar de eindverbruiker verloren gaat op het net) en kan ze haar netinfrastructuur efficiënter uitbaten. Bijkomende netinvesteringen met extra kabels in de grond kunnen zo worden vermeden. Dit alles kan leiden tot kostenbesparingen, wat uiteindelijk resulteert in lagere of minder snel stijgende nettarieven.

Door de mogelijkheden van de digitale meter ontwikkelen zich in Vlaanderen ook tal van initiatieven in de nieuwe markt van energiediensten[7]. Deze initiatieven leiden tot energiebesparing, broeikasgasreductie en bijhorende milieuvoordelen.

C. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

ARTIKEL 1

Dit artikel voegt de Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit toe aan de lijst van Richtlijnen die via het Energiebesluit (gedeeltelijk) zijn omgezet.

ARTIKEL 2

In het eerste punt wordt bepaald dat de uitrol van digitale meters voltrokken moet zijn tegen 1 juli 2029. Dit is tien jaar na de start van de uitrol.

Punt twee van het artikel verschuift het uitstel voor plaatsing van digitale meters in geval van de plaatsing van een digitale meter technisch onmogelijk of economisch onhaalbaar blijkt omwille van slechte of geen draadloze communicatiemogelijkheid met de meter naar 1 juli 2029. Om een maximale uitrol van digitale meters mogelijk te maken tegen 2024, worden deze gevallen waarbij plaatsing veel moeilijker verloopt naar achter geschoven in de tijd. Dit uitstel geldt niet voor de doelgroepen prosumenten, budgetmeters of meters uit pilootprojecten. Daarvoor blijft het uitstel op 1 januari 2024, exact 1 jaar nadat een bekabelde oplossing mogelijk moet zijn.

Om een maximale uitrol van digitale meters mogelijk te maken, worden in punt drie en vijf de uiterste datum waarop een digitale meter geplaatst moet worden bij een elektriciteitsaansluiting met een nominale stroom meer dan 80 Ampère of aardgasaansluiting van meer dan 10 m^3 per uur verschoven naar 1 juli 2029, de datum waarop alle meters moeten omgebouwd zijn tot digitale meters. Op die manier kan de netbeheerder zich volop focussen op de doelstelling om 80% digitale meters te plaatsen tegen 31 december 2024. Moeilijkere gevallen zoals deze waarvoor op de commerciële markt geen huishoudelijke type digitale meters bestaan, kunnen dan later worden omgebouwd.

Het vierde punt van dit artikel tenslotte verduidelijkt een bepaling in het Energiebesluit m.b.t. het recht op een bekabelde digitale meter. Men zou in de huidige versie van het Energiebesluit verkeerdelijk kunnen lezen dat men na 1 januari 2023 geen recht meer heeft op een bekabelde meter ('uiterlijk'). Dit is uiteraard niet het geval. De regelgever heeft willen aangeven dat ten laatste vanaf 1 januari 2023 het recht bestaat om een bekabelde meter aan te vragen. Dit wordt met deze wijziging verduidelijkt.

ARTIKEL 3

Omwille van de incentive-gebaseerde tariefregulering hebben distributienetbeheerders er alle belang bij om kostenefficiënte operationele keuzes te maken bij de uitvoering van hun activiteiten, waaronder de plaatsing van digitale meters. Elke bijkomende bepaling hoe een uitrol moet geregeld worden is een mogelijk bijkomende obstakel dat een snelle uitrol afremt en waar een aannemer rekening mee dient te houden. De piste van een geografische uitrol biedt een interessant perspectief indien een versnelling wordt beoogd. Keuzes met betrekking tot spreiding of verdeling van te plaatsen digitale meters kunnen dan ook beter aan de distributienetbeheerders of hun aannemers overgelaten worden omdat suboptimale operationele keuzes zich laten vertalen in hogere distributienettarieven en een tragere uitrol.

[7] www.maakjemeterslim.be

In punt 2° van dit artikel wordt conform Richtlijn 2019/944 vastgelegd dat minstens 80% van het totale aantal te plaatsen digitale meters tegen 31 december 2024 geplaatst moet worden.

ARTIKEL 4

Om de netgebruiker tijdig te informeren over de plaatsing van een digitale meter bij hem thuis, is in artikel 3.1.54 van het Energiebesluit opgenomen dat de distributienetbeheerder de individuele netgebruiker minstens twee maanden op voorhand schriftelijk op de hoogte brengt van het specifieke moment dat deze zal langskomen voor het plaatsen van de digitale meter, desgevallend meters. In de praktijk blijken deze twee maanden zeer lang waardoor afspraken regelmatig vergeten worden. Via een wijziging wordt de termijn verkort tot twee weken. Indien het door de netbeheerder voorgestelde moment niet past, heeft de netgebruiker ook steeds de mogelijkheid om de afspraak beperkt in de tijd te verplaatsen naar een moment dat voor hem geschikter is. Om de netbeheerder ook de mogelijkheid te geven sneller een digitale meter te plaatsen, wordt geëxpliciteerd dat mits akkoord van de netgebruiker de termijn van 2 weken kan worden ingekort.

De netbeheerder krijgt de mogelijkheid om naast schriftelijk, ook op elektronische wijze de netgebruiker op de hoogte te brengen van het specifieke moment dat deze zal langskomen voor het plaatsen van de digitale meter. De netbeheerder doet hiervoor beroep op de contactgegevens die in het toegangsregister zijn opgenomen en hem door de leveranciers worden aangereikt. Om een vlotte communicatie met de netgebruikers mogelijk te maken, is het belangrijk dat deze contactgegevens systematisch worden doorgegeven en geactualiseerd worden indien zich veranderingen voordoen.

ARTIKEL 5

Dit artikel corrigeert in paragraaf 1 van artikel 3.1.56 een foutieve verwijzing in het Energiebesluit. Daarnaast wijzigt het ook de termijn waarop de netbeheerders aan de minister rapporteren over het aantal digitale meters waarvan de plaatsing werd uitgesteld naar drie maanden.

De termijn van jaarlijkse rapportering van de netbeheerders uiterlijk op 1 februari aan de minister en aan de VREG blijft ongewijzigd. Met dit artikel wordt toegevoegd dat ook over de kosten van de uitrol moet worden gerapporteerd. Ook de tweejaarlijkse evaluatie van het departement Omgeving voor 15 mei blijft ongewijzigd. Een eerste evaluatie is voorzien tegen 15 mei 2021.

ARTIKEL 6

Artikel 6.1.6, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalt een aantal gevallen waarbij de netbeheerder bij standaarddossiers (voor steun aan bij voorbeeld PV installaties) zal overgaan tot de schorsing van de uitbetaling van de minimumsteun van groenestroomcertificaten nadat de netbeheerder aan de netgebruiker een ingebrekestelling heeft verstuurd. Een van de situaties die hier reeds onder vallen is wanneer de netbeheerder de toegang tot de PV-installatie wordt geweigerd en daardoor niet kan worden vastgesteld dat is voldaan aan de voorwaarden voor het verkrijgen van certificaten. Er wordt voorgesteld hier ook het geval aan toe te voegen wanneer de netbeheerder de toegang tot de installatie wordt geweigerd in het kader van het vervangen van de analoge of digitale meter. Hiermee wordt niet enkel het vervangen van een defecte (analoge of digitale) meter bedoeld, maar wordt thans evenzeer het weigeren bedoeld van de toegang in het kader van de planmatige uitrol van de digitale meters, als bedoeld in 3.1.52 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

De schorsing van uitbetaling van de minimumsteun van groenestroomcertificaten voor netgebruikers die toegang tot de installatie wordt geweigerd in het kader van het vervangen van de analoge of digitale meter past in een bredere aanpak. Indien een netgebruiker aangeeft te willen weigeren, blijkt men dat dikwijls te doen omdat uitgegaan wordt van foutieve informatie (bv. geen “terugdraaiende teller” meer). Via verschillende kanalen en met informatie die de technicus ter plaatse mee heeft,

wordt de netgebruiker zo goed als mogelijk geïnformeerd. Sinds november 2019 is bij Fluvius een 'overtuigingcel' opgestart. Wanneer een netgebruiker niet akkoord gaat met de plaatsing van een digitale meter, bellen specifiek daartoe getrainde medewerkers de netgebruiker, met de bedoeling naar de netgebruiker te luisteren, hem correct te informeren en hem van het nut van de digitale meter te overtuigen. Indien de netgebruiker blijft weigeren wordt een ingebrekestelling verstuurd. Indien deze nog steeds niet ingaat op het verzoek van de netbeheerder volgt een verzoening bij de vrederechter. Finaal heeft de netgebruiker de decretale mogelijkheid (artikel 6.1.2) om de toevoer van elektriciteit of aardgas af te sluiten als de huishoudelijke afnemer weigert om aan de netbeheerder toegang te geven tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft indirect een beperkte impact op de begroting.
Met een digitale meter kan de Vlaamse overheid een veel beter zicht krijgt op het energiegebruik van haar gebouwen. Dit beter inzicht kan er toe leiden dat energieverslinders worden opgespoord en sneller tot energie-efficiëntiemaatregelen wordt overgegaan, hetgeen een positief effect heeft op de energiefactuur.. De digitale meter is bovendien een ideaal instrument om mee te helpen de doelstelling te monitoren om vanaf 2020 een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van 2,5% realiseren zoals voorzien in het Vlaams Energie- en Klimaatplan.

B. ESR-TOETS

Er is geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen bijkomende impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.

- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft net zoals voor de Vlaamse overheid ook een indirecte en beperkte impact op de werkingsuitgaven van de lokale besturen. Ook hier geldt, net als voor de Vlaamse overheid, dat door beter inzicht in het energiegebruik en daaraan gekoppelde maatregelen om het energiegebruik te laten zakken, de energiefactuur getemperd kan worden. De digitale meter is op die manier een uitstekend instrument om vanaf 2020 een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van 2,09% te monitoren zoals voorzien in het Vlaams Energie- en Klimaatplan.

- Investeringen en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de investeringen of de schuld van de lokale besturen.

- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft een mogelijke weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen. De lokale besturen zijn via een aandeelhouderschap verbonden aan distributienetbeheerders.. De bestaande tariefmethodologie zorgt er echtervoor dat de door de netbeheerder gemaakte kosten op termijn steeds worden vergoed. Een investering in de

huidige tariefperiode zal er voor zorgen dat in een volgende tariefperiode die gemaakte kosten via de nettarieven terug naar de netbeheerder vloeien. Bovendien bestaat de mogelijkheid om Fluvius een voorschot toe te kennen voor grote investeringen waarvan een versnelde uitrol een voorbeeld bij uitstek is..

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit wordt na de principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Na het advies van de Raad van State kan de definitieve goedkeuring van het ontwerpbesluit ten vroegste worden verwacht tegen juli 2020.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de maximale uitrol van digitale meters, zoals gevoegd als bijlage 1;
2. de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- (Bijlage 1) Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de maximale uitrol van digitale meters
- (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 4 mei 2020
- (Bijlage 3) het begrotingsakkoord d.d. 25 mei 2020.